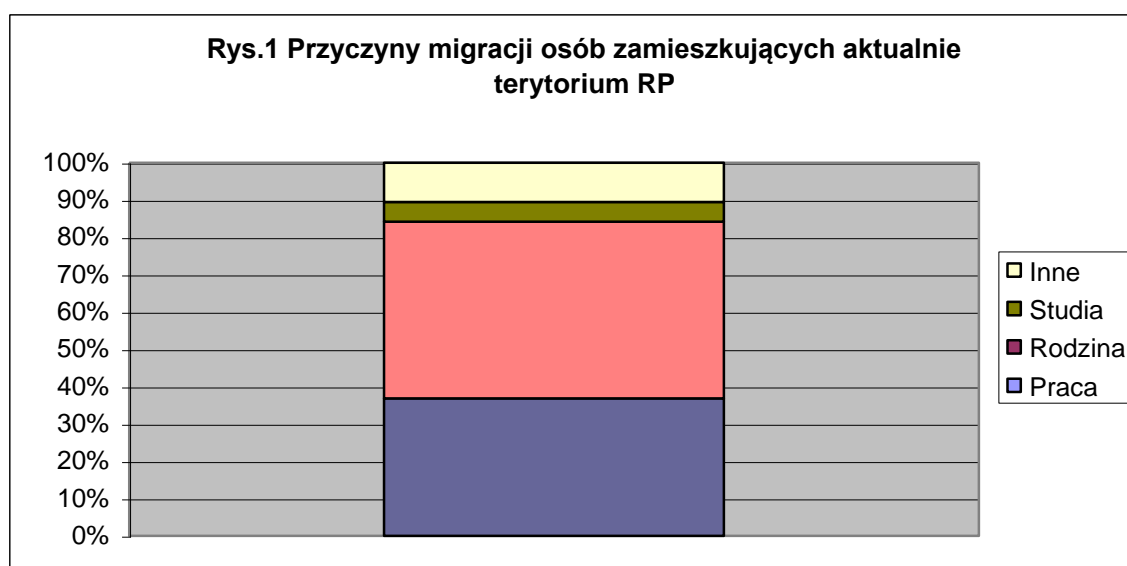

Analiza ruchów imigracyjnych – zewnętrznych

Polska należy do grupy państw emigracyjnych, stąd dużą trudnością stało się dla nas zebranie wśród imigrantów danych dotyczących oceny warunków życia i ich porównanie do kraju ojczystego. Górny Śląsk to region, w którym dostrzegamy znaczący odsetek ludności odbywających tzw. migracje wahadłowe (związane z tzw. podwójnym obywatelstwem, jak również podejmowaniem czasowego zatrudnienia w Niemczech, czy Holandii), co zaburza obraz typowej imigracji stałej.

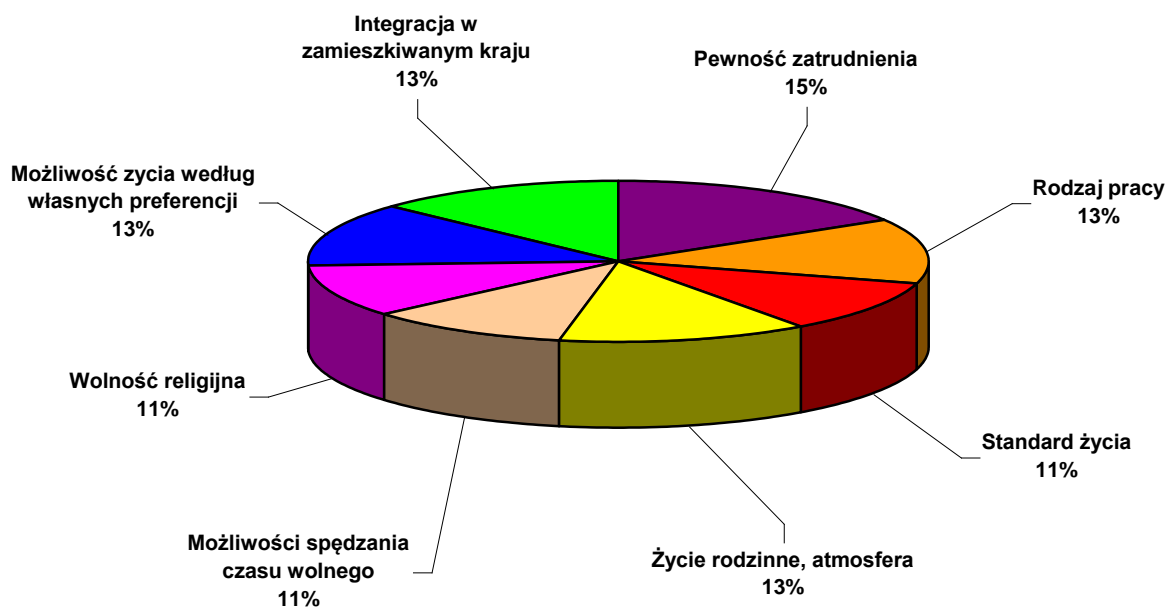
Objęte badaniem ankietowym osoby pochodziły z: Ukrainy, Niemiec, byłej Jugosławii, Wielkiej Brytanii, Kanady, Kuby, Meksyku, Stanów Zjednoczonych, Francji, Tajwanu i Egiptu, mieszkają one w Polsce najczęściej od 1990 roku – tylko w 3 przypadkach migracje miały miejsce we wcześniejszym okresie, a jedna z nich dotyczyła okresu II Wojny Światowej.

Głównymi przyczynami migracji były: względy rodzinne (47%), praca (36,8%) i nauka (5%) (Rys.1).

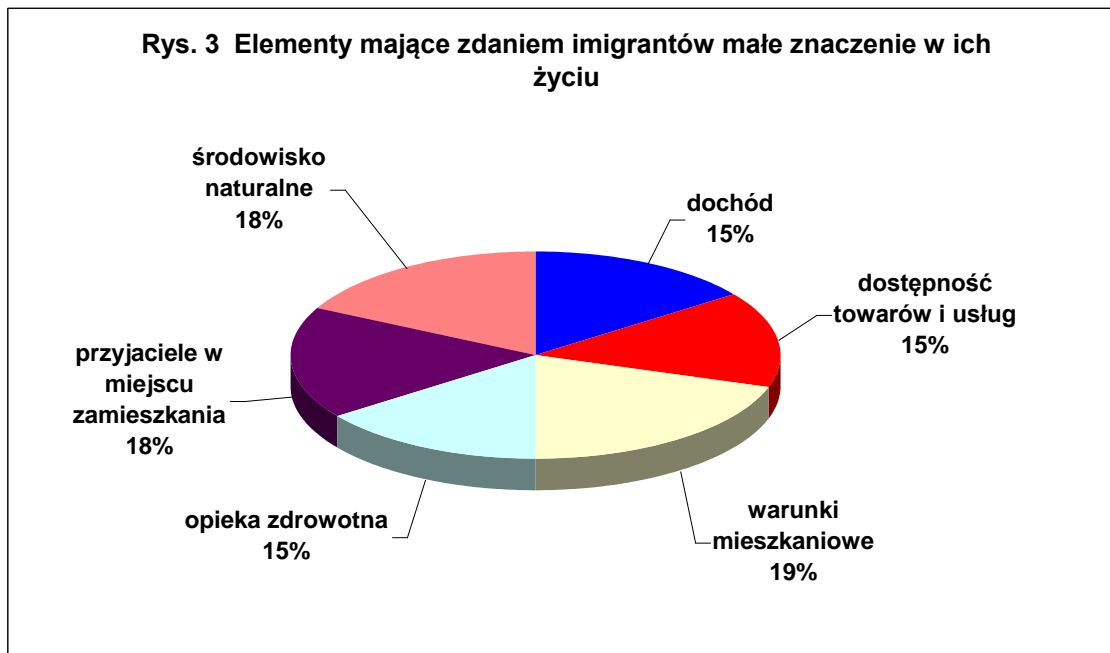

Imigranci wskazali kilka czynników, które ich zdaniem mają największy wpływ na ich życie. Spośród 25 aspektów życia zamieszczonych w ankiecie, osoby te wskazały na istotne znaczenie następujących (Rys. 2):

Rys. 2 Ważność wybranych aspektów życia zdaniem imigrantów zamieszkujących aktualnie terytorium RP

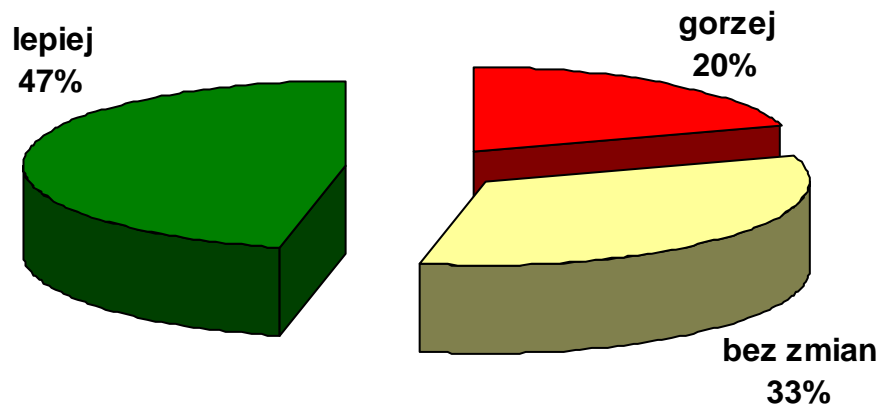

Zdaniem imigrantów do najważniejszych czynników ekonomicznych należą: pewność zatrudnienia – 15%, rodzaj wykonywanej pracy – 13%, standard życia - 11%
 Z kolei najistotniejszymi elementami społecznymi to: życie rodzinne –13%, integracja – 13%, oraz wolność religijna – 11%.
 Jako mało istotne imigranci wymieniają: warunki mieszkaniowe, stan środowiska naturalnego, więzi przyjacielskie w miejscu zamieszkania, stan opieki zdrowotnej i wysokość uzyskiwanych dochodów (rys.3)

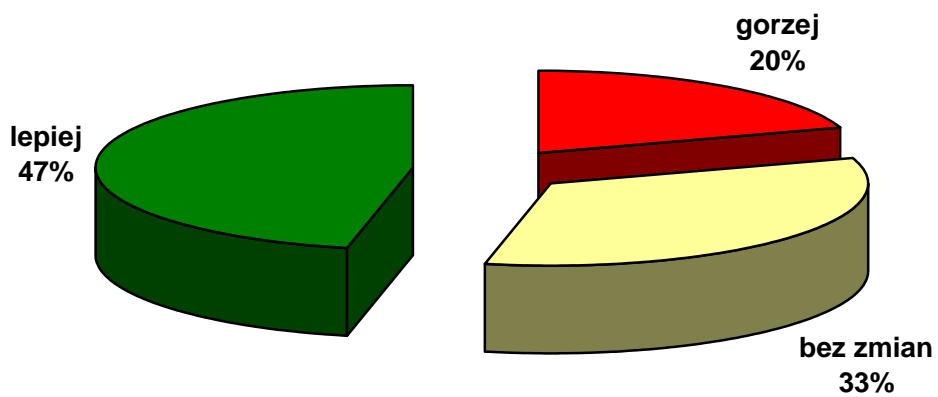

Spośród 25 badanych aspektów życia, aż 20 zostało przez imigrantów korzystniej ocenionych w naszym kraju w porównaniu do ich kraju macierzystego. Imigranci wskazują, że są zadowoleni z warunków ekonomicznych z którymi zetknęli się w Polsce. Jednym z elementów jest pozytywna ocena pewności zatrudnienia, rodzaju pracy, którą wykonują oraz uzyskiwane z tego tytułu wynagrodzenie.(Rys.4, Rys.5, Rys.7) To sprawia, że poprawia się ich standard życia. (Rys.6).
 Tak wysoka ocena świadczy o stopniowym niwelowaniu różnic w rozwoju ekonomicznym krajów Europy Zachodniej i Polski, natomiast dla obywateli Europy Wschodniej, np. imigrantów z Ukrainy nasz kraj jest atrakcyjnym rynkiem pracy. Szczególne miejsce zajmuje tutaj region Górnego Śląska, w którym restrukturyzacja przemysłu ciężkiego umożliwiła rozwój i wzrost zatrudnienia w przemyśle np. elektromaszynowym i sektorze usług.

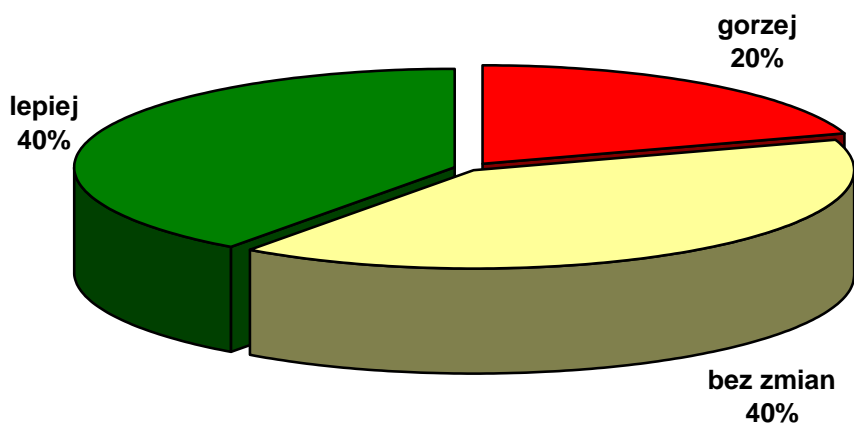
Rys. 4 Ocena pewności zatrudnienia przez imigrantów zamieszkujących aktualnie RP

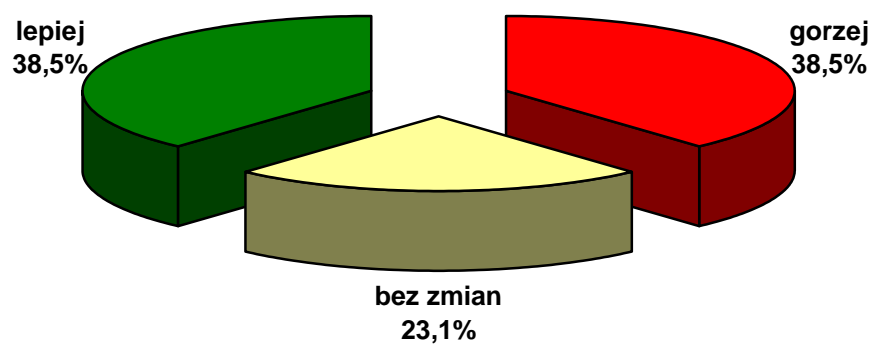
Rys.5 Ocena rodzaju pracy przez imigrantów zamieszkujących aktualnie terytorium RP

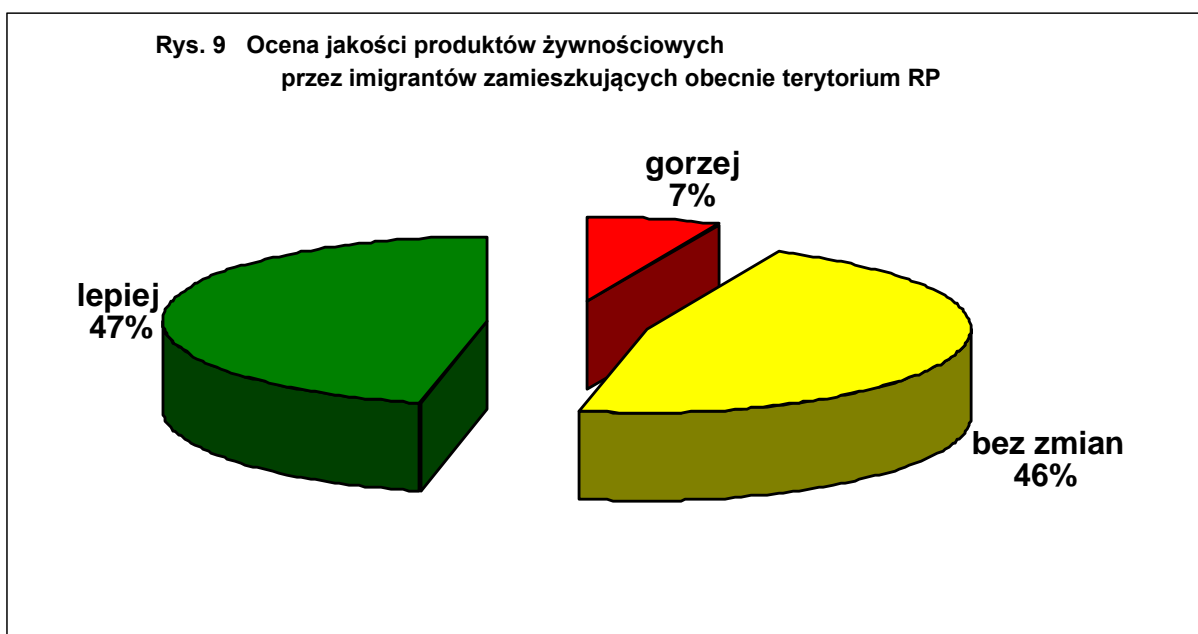
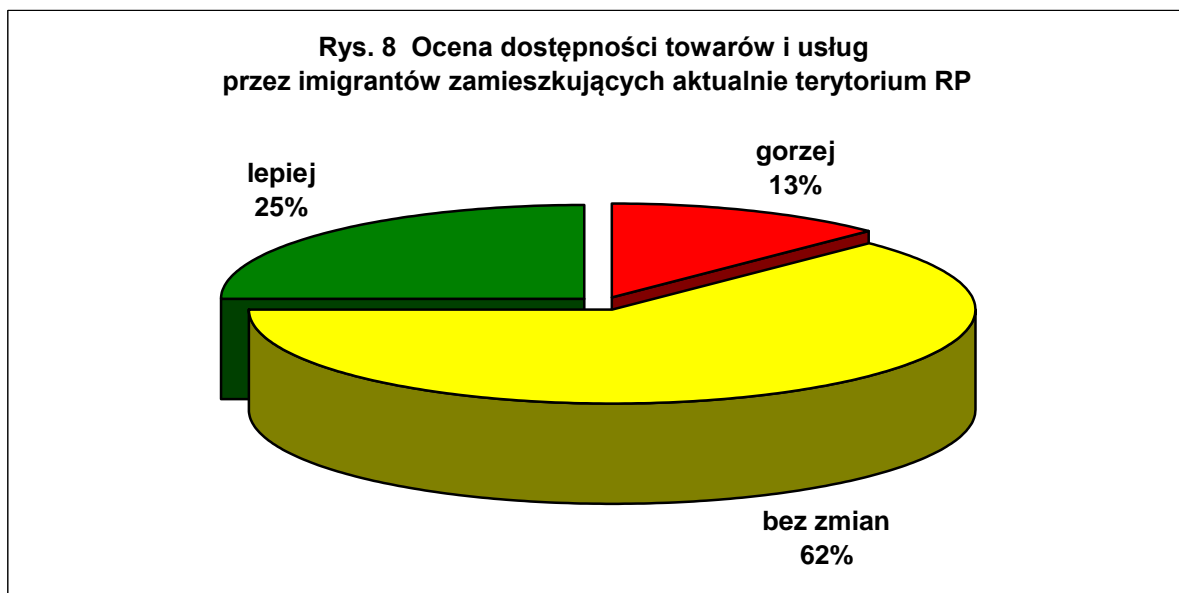
**Rys. 6 Ocena standardu życia
(po względem ekonomicznym)
przez imigrantów zamieszkujących aktualnie terytorium RP**

**Rys. 7 Ocena uzyskiwanych dochodów przez imigrantów
zamieszkujących aktualnie terytorium RP**

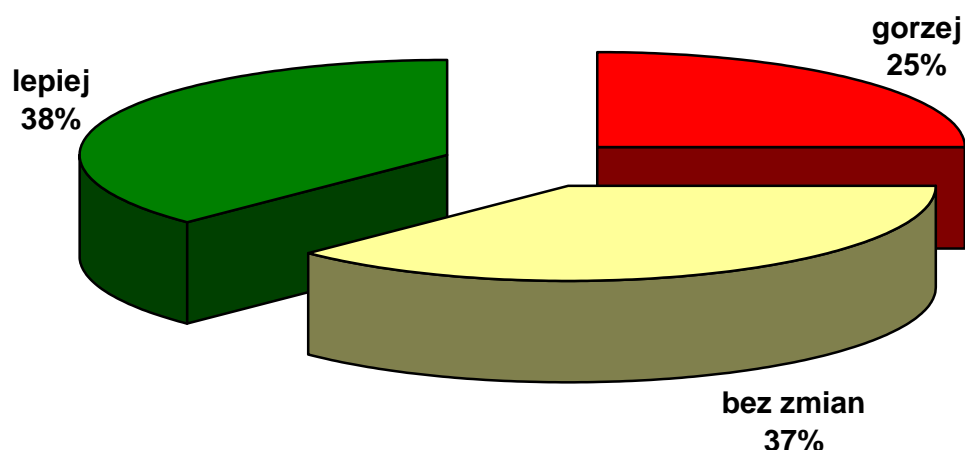

Obcokrajowcy zamieszkujący obszar naszego państwa wskazują na lepszą dostępność towarów i usług (Rys.8) jak również podkreślają wyższą jakość produktów żywnościowych (Rys.9).

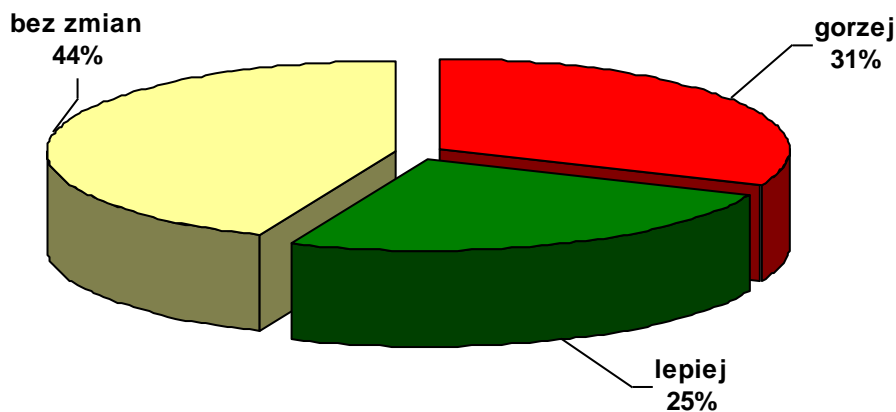

Interesujące są wyniki dotyczące sfery edukacyjnej. Z jednej strony imigranci podkreślają swoje zadowolenie wynikające z możliwości rozwoju zawodowego i kariery w Polsce (Rys.10), jednocześnie źle oceniają kwestie edukacyjne (Rys.11). Warto zwrócić uwagę na fakt, iż być może jednym z czynników tego stanu rzeczy jest podkreślana bariera komunikacji językowej. Stanowi ona dużą trudność w procesie edukacyjnym, a jednak w kwestii awansu zawodowego biegła znajomość języka angielskiego, czy niemieckiego może być atutem na rynku pracy i podnosić szanse wykwalifikowanego imigranta na uzyskiwanie zatrudnienia na wyższych stanowiskach.

Rys.10 Ocena możliwości rozwoju zawodowego i kariery przez imigrantów zamieszkujących aktualnie terytorium RP

Rys. 11 Ocena możliwości edukacyjnych przez imigrantów zamieszkujących aktualnie terytorium RP

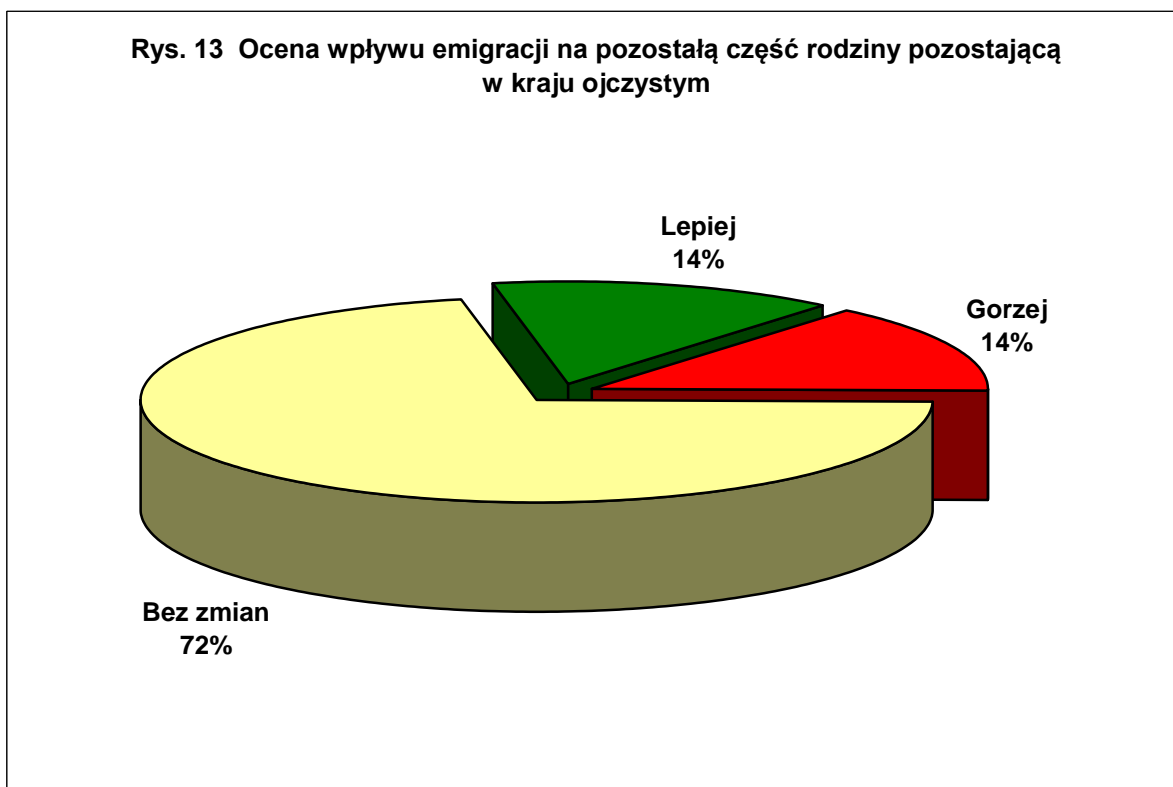
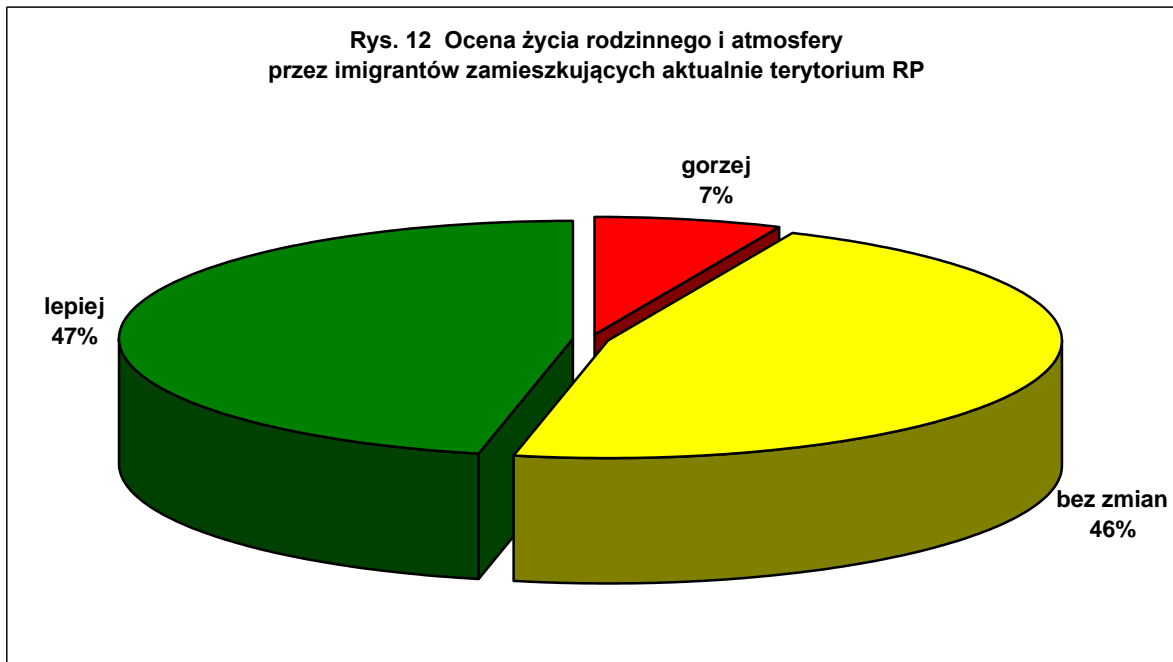

Ważnymi z punktu widzenia każdego imigranta są kwestie społeczne, a w szczególności rodzinne. Ten aspekt życia w badanej grupie osób ma kilka wymiarów. Po pierwsze dotyczy sytuacji w której migruje cała rodzina i wówczas skutki tej decyzji są dla jej członków mniej destrukcyjne w zakresie chociażby tak ważnej więzi. Po drugie wyjazd może nie dotyczyć całej rodziny, wówczas kiedy ojciec albo matka podejmuje pracę zarobkową z zamiarem szybkiego powrotu. Po trzecie przyczyną części migracji była zmiana stanu cywilnego osób w niej uczestniczących, co często dla jednej ze stron oznacza zmianę nie tylko dotychczasowego miejsca zamieszkania, ale także poznania nowych obyczajów, poglądów.

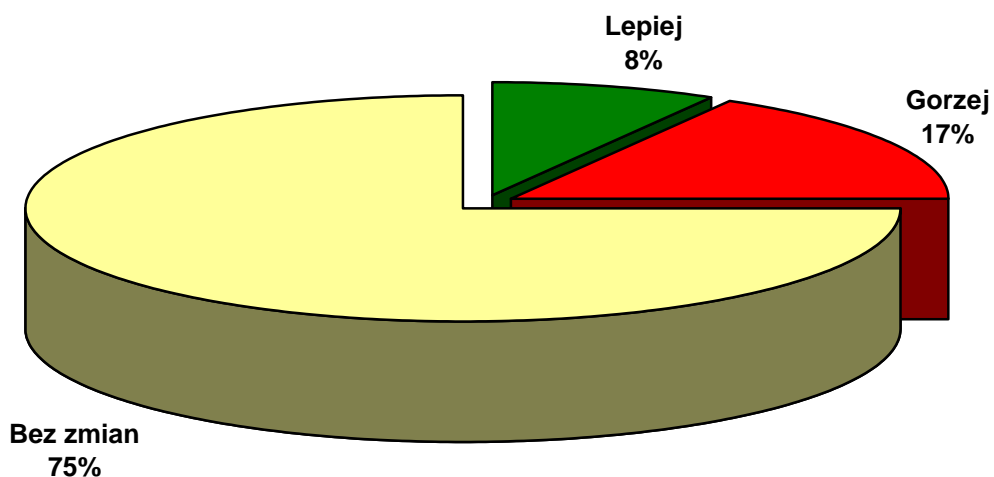
Obcokrajowcy uznali życie rodzinne i towarzyszącą mu atmosferę lepiej w Polsce, aniżeli w kraju swojego pochodzenia (Rys.12). Może odpowiada im przyjmowany w części rodzin

naszego państwa model wielopokoleniowy, czy tradycyjny system wartości, chociaż podkreślają, że mają problem z akceptacją zwyczajów istniejących w „nowym” kraju (Rys.14).

Zauważyć można marginalizację znaczenia migracji dla tej części rodziny, która pozostała w kraju ojczystym. (Rys.13). Być może decyzja o migracji została podjęta wspólnie z najbliższymi i nie skutkowała rozłąką. W kraju ojczystym pozostała dalsza rodzina, z którą więzi nie są już tak silne.

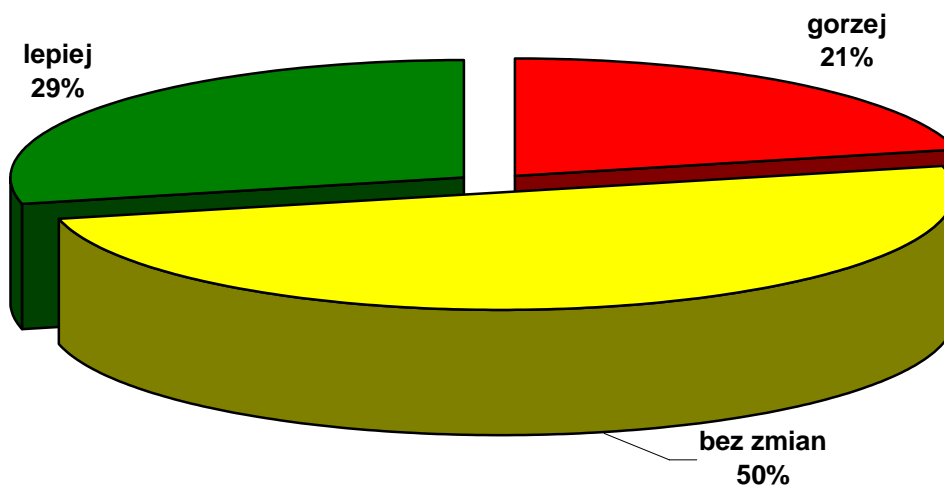

Rys. 14 Ocena nastwienia rodziny do zwyczajów panujących w nowym kraju

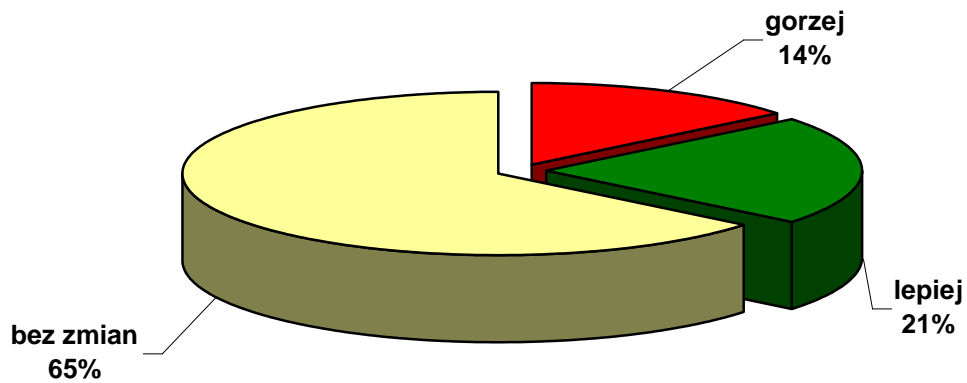
Pozytywnie jest też postrzegana sfera socjalna w zakresie warunków mieszkaniowych, czy opieki zdrowotnej (Rys.15 i Rys.16). Podobnie jak w przypadku kwestii ekonomicznych przyczynia się ona do poprawy jakości życia imigrantów w Polsce.

Rys. 15 Ocena warunków zamieszkania przez imigrantów zamieszkujących aktualnie terytorium RP

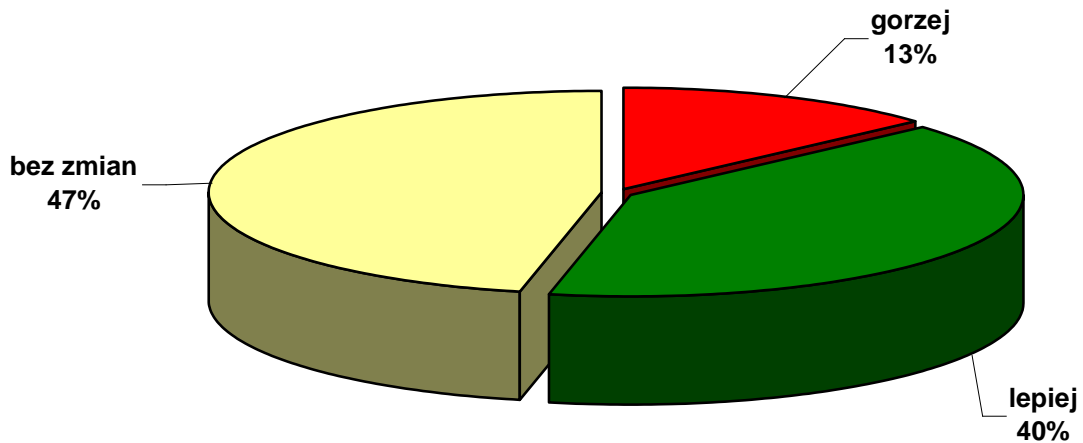

Rys. 16 Ocena opieki zdrowotnej przez imigrantów zamieszkujących aktualnie terytorium RP

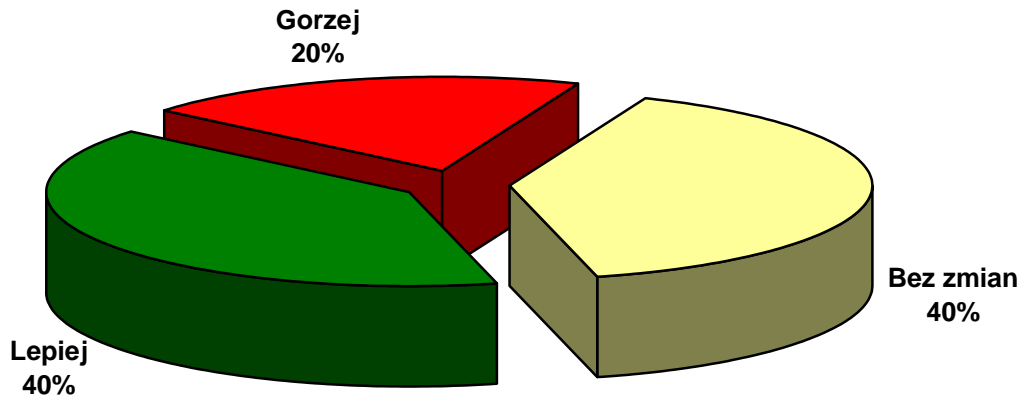

W życiu każdej społeczności ważny jest poprawny rozwój relacji interpersonalnych. Dla osób zmieniających miejsce zamieszkania i przekraczających granice polityczne państw jest to często duża bariera, bowiem wchodzi nie tylko w zupełnie nowe środowisko kulturowe, ale mogą także zetknąć się z brakiem akceptacji. Badani imigranci wskazują na to, że w nowym otoczeniu nawiązali przyjaźnie i wyrażają zadowolenie z poziomu swojej integracji (Rys.17 i Rys.18).

Rys. 17 Ocena więzi społecznych przez imigrantów zamieszkujących aktualnie na terenie RP

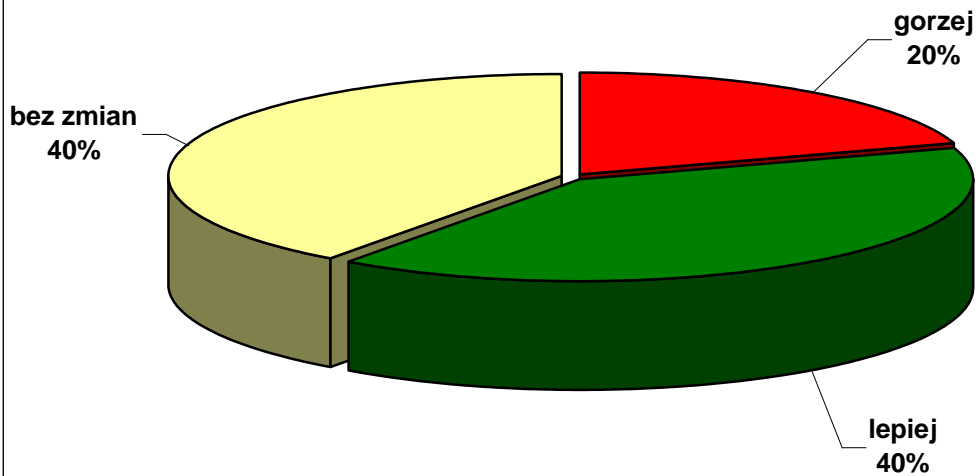

Rys. 18 Ocena integracji przez imigrantów zamieszkujących Polskę

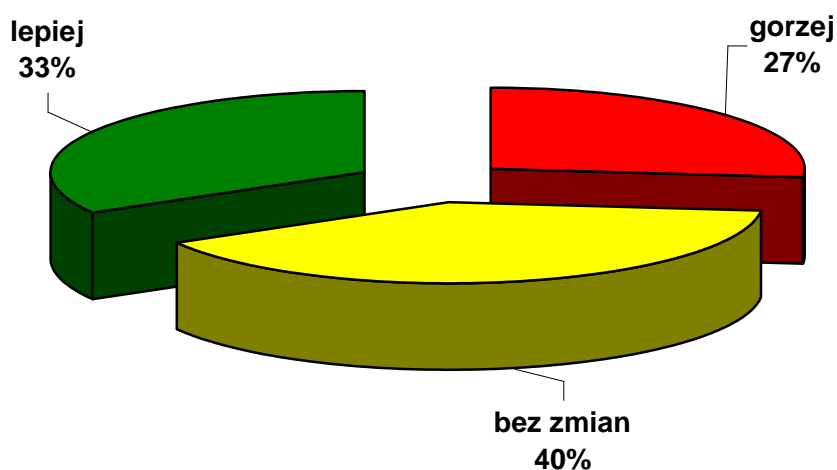

Obcokrajowcy podkreślają w ankiecie nie tylko fakt, iż dysponują w aktualnym miejscu zamieszkania większą ilością czasu wolnego, ale także wyżej oceniają stopień jego wykorzystania (Rys.19 i Rys.20).

Rys. 19 Ocena ilości wolnego czasu przez imigrantów zamieszkujących aktualnie na terenie RP

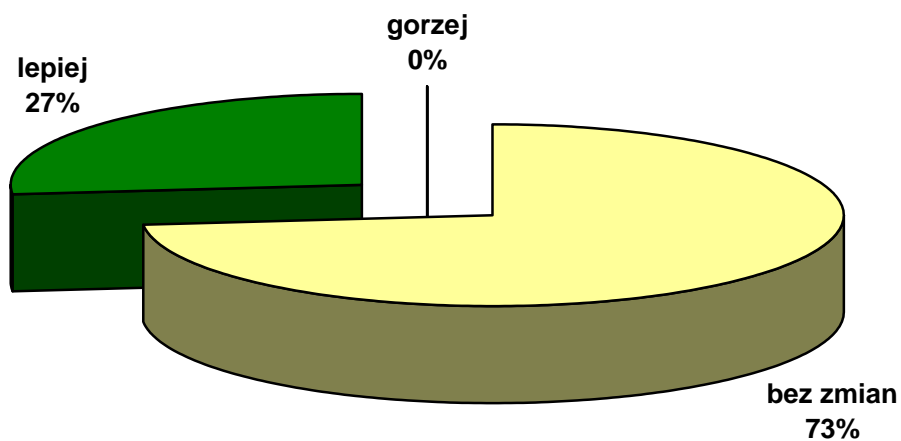

Rys. 20 Ocena możliwości wykorzystania czasu wolnego przez imigrantów zamieszkujących obecnie terytorium RP

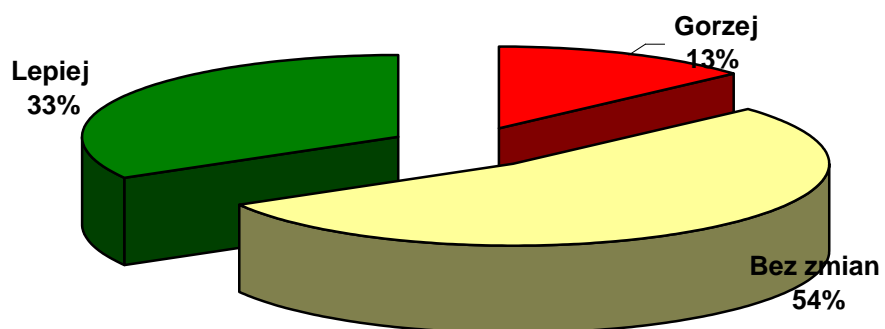

Kolejna grupa badanych kryteriów dotyczyła spraw politycznych takich jak: stabilność polityczna i społeczna, swoboda wyrażania poglądów, wolność religijna (Rys.21, Rys.22, Rys.23). Ankieterzy pozytywnie ocenili poziom demokratyzacji życia społeczno-politycznego. Dla nas, Polaków, jest to świadectwo pozytywnych przemian, które zapoczątkowane zostały ponad 20 lat temu, a dotyczyły upadku tzw. „żelaznej kurtyny” i odradzenia się swobód obywatelskich. Cieszy nas, że ta kwestia może przyczynić się do jeszcze większej integracji ludności napływowej z ludnością autochtoniczną i wzmacniać poczucie bezpieczeństwa i tolerancji.

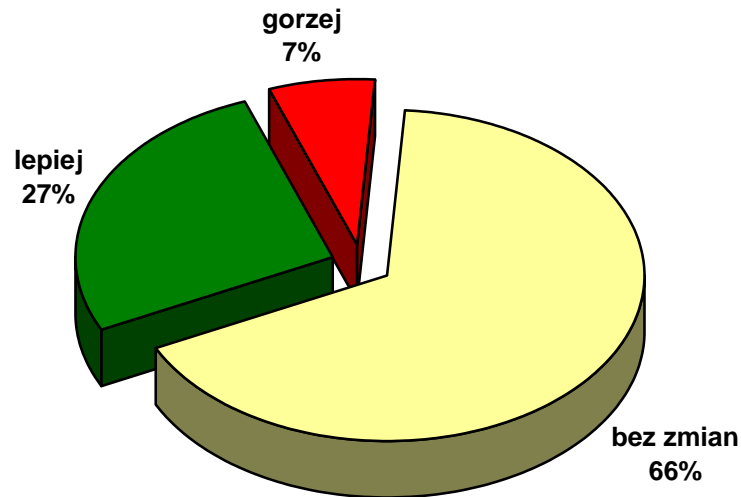
Rys. 21 Ocena swoboda wyrażania poglądów np.politycznych przez imigrantów zamieszkających aktualnie terytorium RP

Rys. 22 Ocena stabilności politycznej i społecznej przez imigrantów zamieszkających aktualnie terytorium RP

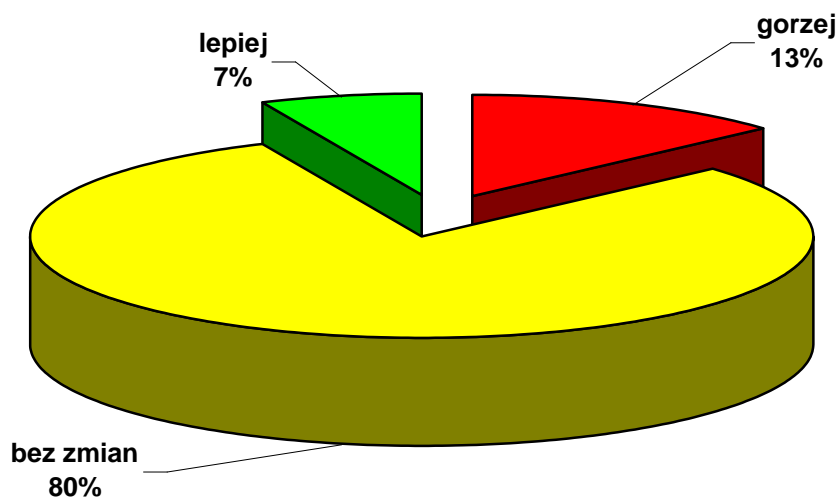

Rys. 23 Ocena wolności religijnej przez imigrantów zamieszkających aktualnie terytorium RP

Negatywnie zostało w ankietach ocenione środowisko naturalne regionu (Rys. 24). Jest to wynikiem największego w Polsce poziomu zurbanizowania i industrializacji Górnego Śląska. Rozwój miast i przemysłu spowodował znaczną antropopresję (zanieczyszczenie powietrza, wody, gleb, nadmierny hałas, antropogeniczne formy terenu: niecki osiadania, hałdy), a tym samym przyczynił się do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

Rys. 24 Ocena środowiska naturalnego przez imigrantów zamieszkujących obecnie terytorium RP

Wnioski:

- 1) Rzeczpospolita Polska jest od zakończenia II Wojny Światowej państwem emigracyjnym, stąd więcej osób podejmuje decyzje o opuszczeniu kraju, aniżeli decyduje się na jego obszarze osiedlić. Pozyskanie danych do opracowania tej ankiety było dla nas dużą trudnością.**
- 2) Ankietowani to głównie mężczyźni, w średnim przedziale wiekowym, pochodzący zarówno z Europy, Azji, jak i Ameryki Północnej.**
- 3) Najczęstszymi przyczynami migracji były względy: rodzinne, ekonomiczne i naukowe**
- 4) W procesach migracyjnych ankietowani biorą pod uwagę przede wszystkim: pewność zatrudnienia, rodzaj wykonywanej pracy jak również życie rodzinne i poziom integracji.**
- 5) Mniejsze znaczenie mają dla nich: warunki mieszkaniowe i środowisko naturalne**
- 6) Imigranci bardzo pozytywnie ocenili warunki życia w Polsce w większości badanych obszarów, stąd wniossek, że nasze państwo jak i region Górnego Śląska jawi się jako przestrzeń, w której mogą oni rozwijać swoje więzi rodzinne i społeczne, korzystać ze swobód obywatelskich, mieć poczucie zabezpieczenia materialnego.**
- 7) Obcokrajowcy zwracają uwagę na trudności związane z barierą językową, możliwościami edukacyjnymi, akceptacją odmiennych zwyczajów i tradycji oraz jakością środowiska przyrodniczego.**